

valo. Zato je Cerkev začela misliti na to, da bi sama prirejala igre, katerih snov bi bila visoko vzvišena in bi imela isto, če ne še večjo privlačno silo. Prvi poizkusi datirajo že iz 4. stoletja. Okoli l. 572. pa že zasledimo dramatično delo, ki v 2600 verzih proslavlja trpljenje in vstajenje Kristusovo. — Srednji vek in njegov enotni svetovni nazor pa je pripomogel, da je Cerkev ustvarila verske drame, ki so po svoji veličastni vsebini in po krasoti svojih uprizoritev prekašale daleč vse druge prireditve in se kmalu udomačile pri vseh evropskih narodih. Snov je bila vzeta iz cerkvenih obredov o božičnem in velikonočnem času in iz Sv. Pisma; sčasoma so se dramatisirale tudi razne legende svetnikov. Take drame so se imenovale misteriji¹. Misteriji so se delili v božične, velikonočne in pasionske igre v ožjem pomenu besede. Uprizarjali so se najprvo v cerkvi, večjidel od duhovnov in klerikov; ko se je število sodelujočih znatno pomnožilo, pa zunaj cerkve v posebnih gledališčih. Igralci so izprva govorili in peli v latinskem jeziku, od 13. stoletja dalje pa so začeli rabiti živi jezik narodov. Najbolj so se priljubile pasionske igre, ki so od 15. stoletja naprej počasi izpodrinile druge božične in velikonočne predstave. In odtedaj jih nahajamo po vseh deželah, pri vseh vseh narodih.² Sčasoma pa so tudi te zgrešile svoj vzvišeni smoter. In strogi ukazi duhovščine in vlade in razne jezuitske drame so napravili konec tudi pasionskim igram. Dandanes se prirejajo le še po nekaterih krajih, kakor v Brixleggu na Tirolskem, v Hořitzu na Češkem, Selzachu v Švici (kanton Solothurn), posebno slovesno pa v Oberammergau in od l. 1904., dalje tudi v Nancyju na Francoskem.

¹ Prim. Herderjev leksikon in Dr. Gaehde: Das Theater.

² Tudi na Kranjskem so v 16. in 17. stoletju, največ kapucini, prirejali pasionske igre v Ljubljani, Kranju, Škofji Loki, Novem mestu. Prim. dr. Sket: Slovenska slovstvena čitanka in „Izvestje Muzejskega društva za Kranjsko“ II. 1892.

Leta 1633. je razsajala po Bavarskem strašna kuga. Tudi Oberammergauci so se tresli pred grozno smrtjo, ki je v bližnjih vaseh Kohlgrub in Eschenlohe pobrala že skoro vse prebivalce. In sešli so se občinski očetje in sklenili varnostne odredbe: Naj se vse ceste in steze, vsi dovozi in dohodi strogo zastražijo, da se ne prikrade sovražnik v vas. In zgodilo se je tako, poroča po neki stari kroniki Hermine Diemer, in je pomagalo. Toda ne dolgo, in smrtonosnega sovražnika je spustil v vas domačin Schisler, ki je hodil na delo v Eschenlohe. Usoda je hotela, da je stala njegova hiša na bližnjem griču zunaj vasi, tako da se je vkljub največji pazljivosti stražnikov na predvečer večjega praznika neopažen vrnil domov. In strahoviti vojskovodja se je utaboril še isto noč zunaj vasi in odposlal svoje poslance: črno grozo in obup, smrtni strah in trepet. Kmalu pa je zasedel vso vas in divjal, davil in moril, da je bilo groza. In v par dneh jih je padlo štiriinosemdeset.

V tej strašni stiski so se obrnili vaščani k Bogu za pomoč. Napravili so slovesno obljubo: Če jih Bog reši kuge, bodo vsakih deset let priredili pasionske igre v čast trpljenju Kristusovemu. „In noben človek ni več umrl.“ — Že takoj prihodnje leto (l. 1634.) pa so Oberammergauci prvokrat izpolnili svojo obljubo.¹

Mnogi trdijo, opirajoč se na zgoraj omenjeno poročilo, da so se pasionske igre v Oberammergau začele šele vsled slovesne obljube l. 1633., da so se torej l. 1634. igrale prvokrat in jih dotedaj sploh ni bilo. Toda ta trditev je zmotna.

¹ Take in enake obljube za časa kuge niso nič nenavadnega; najdemo jih povsod vse polno. Tudi Ljubljanci so se zaobljubili l. 1598., ko je razsajala kuga, „da osnujejo slovesen izprevod s predstavo bridkega trpljenja na veliki petek, v čast trpečega Izveličarja“. Prim. dr. Sket: Slov. slovstvena čitanka. (Dalje.)

Sklepi in upi.

Zložil Ksaver.

Kaj so sklepi, dragi,
kaj srca obet?

Kaj so upi jasni,
kaj srca polet?

Kaj je v vihri besni
sam skesan šepet?

Kaj na zvezdnem nebu
je bežeč komet?

— Da umrjè.

